

Bilbon, Plaza Barriko egoitzan, 1985.eko irailaren 27an egin du Euskaltzaindiak arratsaldeko lau t'erdietan hileroko bere bilera. Bildu dira: L. Villasante burua, J. Haritschelhar buruordea, P. Altuna, P. Charriton, J. L. Davant, X. Diharce, A. Irigoyen, E. Knörr, E. Larre, P. Salaburu, J. San Martin, euskaltzain osoak. J. A. Arana, R. Badiola, F. de Barrenengoa, X. Gereño, J. L. Goikoetxea, J. L. Lizundia, J. A. Retolaza, J. Oleaga, K. Rotaetxe, P. Ulibarren eta J. J. Zearreta, euskaltzain urgazleak. J. M. Satrustegik, aurreko beste bileretan egon arren, arratsaldekoaren hasieran atera behar izan du.

J. Hiriart-Urruty, F. Ondarra eta P. Larzabal jaunek ezin etorria adierazi dute.

Ohi den otoitzarekin hasi da batzarrea.

Uztaileko batzar agiria onartu da.

Goizeko bilkuraren berri

Egoitza honetan bertan bildu dira goizean euskaltzain osoak, mailegu berrietako azken atala, hots, bi txistukari elkarren ondoan gertatzen direneko arauak onartzeko. J. Haritschelhar, E. Larre eta Beñat Oyhartzabalek aurkeztu zuten uztailean erabakigaiia, eta astiroago ikusteko ez zen orduan erabakirik hartu. Izan ere, zenbait ikuspegi desberdin agertu dira irakurritako gutunetan, baina zailtasun handirik gabe bateratu dira azkenean. Onartutako erabakia hau izan da:

“Zenbait mailegutuan latinez *-ss-*, *-sc-* (*-i*, *-e*), *sch* (*-i*, *-e*) grafiei dagozkie-nak euskaraz nola eman daitezkeen finkatzeko Euskaltzaindiak duen eritzia:

1. Maileguzko hitzetan latinak jatorriz bokal artean bi *-ss-* izanarren, euskaraz bat idaztea hobesten da, hala nola, *asimilazio*, *disimilazio*.

2. Latinez *-sc-* (grekoz *-sk-*) multzoa *-i* edo *-e* bokalen aurrean gertatzen denean, euskaraz *-sz-* idaztea onartzen da, eta hitzaren hasieran baldin bada *e-* protetikoa hartuko du, hala nola, *aszetika*, *eszeptiko*.

Baina euskaraz tradizio zaharretik datozkigunek *-z-* eraman dezakete, hala nola, *dizipulu*, *diziplina*, eta berriagotan *zientzia*, *ziatika*.

3. Latinez *-sch-* (grekoz *-skh-*) multzoa *-i* edo *-e* bokalen aurrean gerta badadi, euskaraz *-sk-*; hala nola *eskema*, *eskizofrenia*. Halaz ere hitz zaharretan ohiturari jarraituko zaio, hala nola *zisma* / *xisma* eta honetarik datorren *zismatiko* / *xismatiko*".

Mailegu berrien itxura eta idazkerari buruz Euskaltzaindiak hiru urtez egin-dako lana burutu du VIII. atal honekin. Argitalpenari dagokionez, lehenbait-lehen kaleratzea komeni dela ikusten da, baina erabaki guziak bateratzean gerta daitezkeen azaleko desberdintasunak orrazteko, P. Altuna eta A. Irigoyenek berri-kusiko dute lan osoa forma aldetik. L. Villasantek egin dio ohar adigarriekin sarrera bildumari, eta bere ardurapean gelditzen da xehetasunen azken begiratu.

Batzarraren hasieran, euskaltzainburuak ongietorria eman dio euskaltzain kargu berrian lehenengoz batzarrera etorritako P. Charritton jaunari.

Eskuarteko gaien artean, Bizkaiko Aurrezki Kutxak bi urtetik behin egin ohi dituen "Txomin Agirre" eta "Mikel Zarate" sariketen epai mahairako partaideak izendatzeko eskaria dago. Eleberri saiorako J. San Martin, Bernardo Atxaga eta J. L. Davant izendatu dira, J. A. Arrietak hauetako edozeinen hutsunea beteko lukeelarik. Saiakera sariketarako ez da, dirudienez, lanik aurkeztu.

Madrilgo Kultur Ministeritzatik bi gutun jaso dira: 1) Literatur sorketako laguntzen epai mahairako Euskaltzaindiko ordezkariaren izena eskatuz. P. Altuna izendatu da, ezinezkorik sort balekio P. Salaburuk beteko duelarik hutsunea. 2) Itzultzaileen 1985.urteko sariketarako ere ordezkaria izendatzea eskatu zaio Euskaltzaindiari, baina aldeaz aurretik izena berek emanez eta beronekin harremanak izan ondoren. Pertsonarekin inolako eragozpenik ez izan arren, prozedura aldetik ez da ikusten eskatutako izendapenaren beharrik.

"Expolangues", Europako Hizkuntzen erakusketari buruz Eusko Jaurlaritzak Parisera eramateko dituen asmoen berri eman da. Euskaltzaindiaren eginkizuna hizkuntzaren arloan mugatuz, honen funtsa, erakusketa horretan beste aburu eta itxura batez munduari agertzeko zerbait asmatu beharra aipatu da. Bileraren batzu egingo direla esan da.

R. Ciervide jaunak gutun baten bidez aditzera eman du Helsinki-ra joatekoa dela, eta bertan euskara erakusteko ireki nahi den katedrarako euskal liburuak eskatzen dizkio Euskaltzaindiari. Zalantzarik gabe onartu da eskaria.

Euskal azentuaz aspaldi batean hasitako azterlanei jarraipena emateko gaiak aski helduak ez daudelarik, euskararen ebakerari buruz jardunaldi batzu antolatzeara ere aipatu da.

Ekonomi batzordea

Diru arazoan batzordeko buru den E. Knör jaunak eman du egoeraren berri. Zorionez, atzeraturik zeuden ohizko dirulaguntzen kopuru mamitsu bat jaso berri dela, esan du, buruhauste askoren aringarri. Datorren urtearoko aurrekontuei buruz oraintxe hastekoak dira agintariekin elkarrizketak.

Mitxelena buru dela aurrera doan "Orotariko Euskal Hiztegia" dela bide, J. San Martin jaunak zera esan du: Jarraipen batzordea bildu dela eta egon ere

egileen lantokia ikusten. Nolabaiteko gordintasunarekin abiatutako elkarrizketa laster aldatu omen zen, orain arte egindakoaren egoera, abiada eta emaitza ikusi ondoren. Laster amaitzeko moduan dagoela lehen alea eta, orohar, ekintza honen erizpide ezin hobearekin atera ziren jarraitzaileak.

Euzko Gogoa eta J. Zaitegi zenaren gordailuko liburuen egoeraz mintzatu da gero J. San Martin bera. Arrasateko euskalzale ospetsuaren azken gogoa eta berekilako hitzarmena aipatuz, Iparraldean gorderik dagoen bildumaz dihardu. Gordailu berrian badu Euskaltzaindiak bere puska guziak biltzeko hainbat toki eta hau ere ekartzeko lehen urratsak eman direla, aditzera eman du. Agintariekin harremanetan dago eta mugako arazoak konpondu bezain laster ekarriko dute. Berri pozgarria.

Atlas Linguistikoa

Euskal Herriko Atlas Linguistikoa-ren batzordeak eman du gero bere egoeraren berri. *Campion-Brousain*, S. A. Elkargoarekin alogera kontua berriztatu dela, esan da. Hiru langile berri gehituko dira eta informatika lana Strasburgora bialtzea erabaki da, merkeago irtetzen baita. Argitalpena 1986an ale batekin hasteko asmoa ikusi da. Lanaren berri emateko aldizkaria sortzea baino hobea iduritu zaie batzarkideei Euskaltzaindiaren hileroko batzar batean gai monografikotzat aurkeztea. Itaunketan erantzuten dutenei Euskaltzaindiaren domina iragarki batekin emango zaie oroigarri. Azkenekoz, itaunketak burutzeko lekuko en gaitasuna Gida antzeko hamaika puntutan mugatu dute.

Argitalpen batzordea

Bezperan, irailaren 26an alegia, Etxebarriko gordailu berrian bildu zen Argitalpen batzordea. Arratsaldeko bostetan, barnea ikusi ondoren, tokiaren prestakizun lanen berri eman zen. Han-hemenka banaturik zeuden argitalpen guziak ekarri dira, ia ehun toneladako kopurua egiten dutelarik. Zabalkundeari begira, erraztasun handiak eskaintzen ditu gordailu honek bide nagusian aurkitzen baita. 1985-86 urteetarako argitalgaien zerrenda ikusi da eta beroientzat aurki behar litezkeen dirulaguntzen beharra.

Arratsaldeko zortzietan zenbait liburu zabaltzailerekin eta Etxebarriko udal agintariekin topaketa egin da. Euskaltzainburuaren hitz batzuekin agurra eman ondoren tokiari begirada eman eta apairutxo batekin, elkarrizketa luzea sortu zen denon artean. Argitalpenek zabalkunderik ez badute bazterturik gelditzen dira.

Gordailu berriak hutsune larria betetzen du Euskaltzaindiaren azpiegitura mailan. Atseginez ikusi da lorpena.

Txostenak

“Zuberoera eta batua” izenburuarekin aurkeztu du J. L. Davant euskaltzainak bere txostena. Euskalki honen eta batuaren arteko korapiloak eta gorabeherak azaldu ditu hizlariak. Zalantzarik gabe, bada euskalkien barnean egosketarik

batasunaren helburua lortzeko bidean. Baina, batua euskara idatziari buruz sortu zen eta euskalkien kanporako harremanen tresna da. Ez luke euskalki horien barneko giroa murriztu nahi.

→ A. Luis Baraiazarra jaunaren txostenak "Ekialdeko bizkaiera" zuen izenburu. Euskalkien beste muturreko ahotsa, beraz. Herri hizkuntzan desberdintasun asko badela nabarmendu da txostengileak sortu duen elkarrizketan. Eta ez hori bakarrik: denborarekin aldatzen joan direla herri bakoitzeko mintza moldeak. Horrela, geuk aitonei entzundako ebakerak gaur arrotz zaizkie ilobei. Bizkaierak baditu bere barruko diferentziak.

Eta besterik gabe amaitu da batzarrea.

*Fr. Luis Villasante,
Euskaltzainburua*

*Jose M.ª Satrustegi,
Idazkaria*